

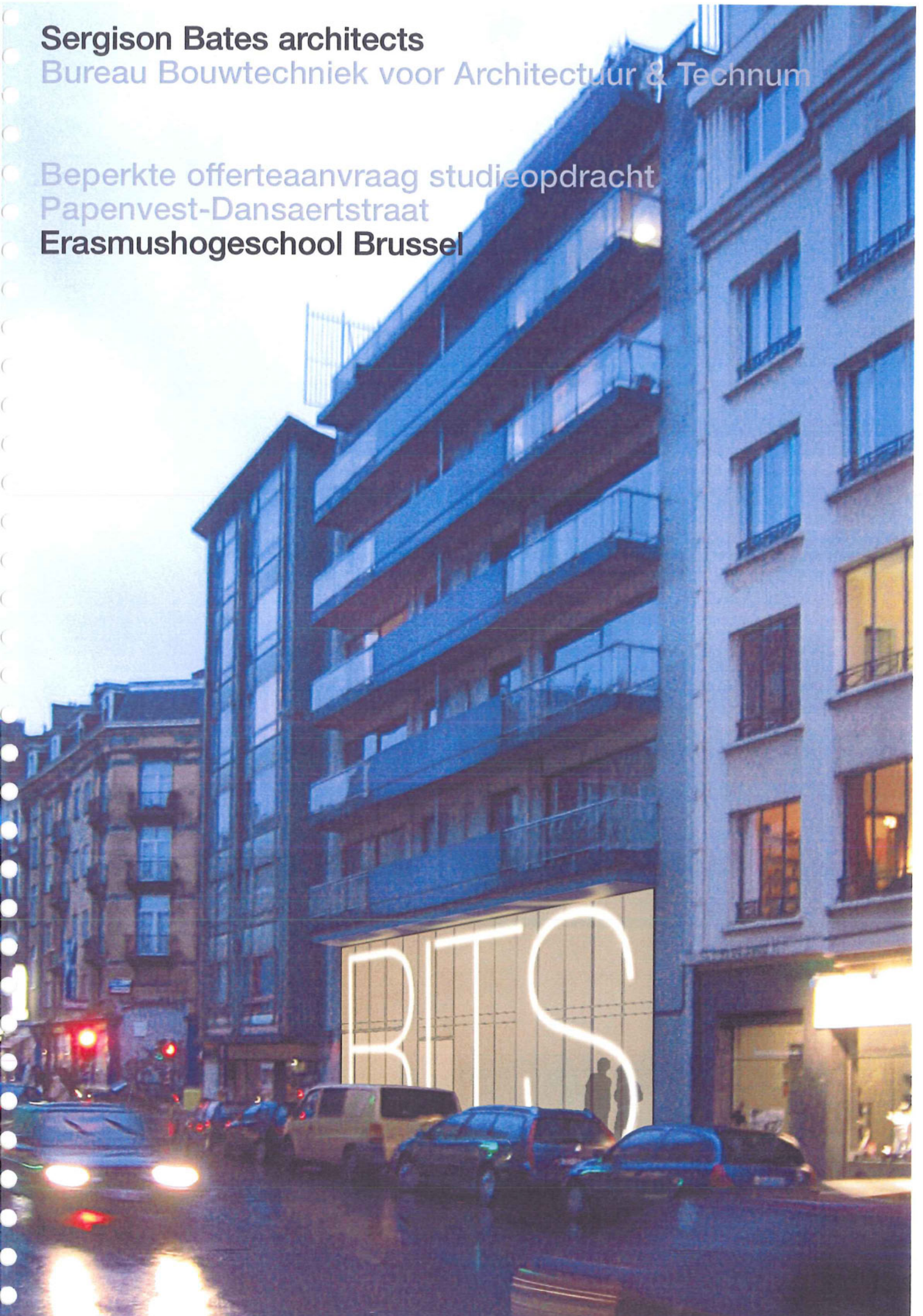
Sergison Bates architects

Bureau Bouwtechniek voor Architectuur & Technum

Beperkte offerteaanvraag studieopdracht

Papenvest-Dansaertstraat

Erasmushogeschool Brussel

Ik, ondergetekende Stephen Bates verklaar te hebben nagezien dat de hierna vermelde gegevens in volstrekte overeenstemming zijn met de vermeldingen op het door de opdrachtgever verstrekte inschrijvingformulier en neem daartoe de volledige verantwoordelijkheid op mij. Iedere vermelding die strijdig is met het door het bestuur vastgestelde model moet als niet geschreven worden beschouwd.

Stephen Bates, Londen, Februari 25 2004

Sergison Bates architects

Bureau Bouwtechniek voor Architectuur & Technum

Beperkte offerteaanvraag studieopdracht

Papenvest-Dansaertstraat

Erasmushogeschool Brussel

Sergison Bates architects
44 Newman Street
London W1T 1QD

Telephone +44 20 7255 1564
Facsimile +44 20 7636 5646
e-mail studio@sergisonbates.co.uk

Inhoud

Inleiding

As found

Leonidas fabriek
Werkruimte RITS

Stedelijke strategie

Nieuwe ingang

Ge-bouwen concept

Circulatie en gemeenschappelijke ruimte
Installatie

Programma van eisen

Organisatie van ruimtes

Ruimtelijke planning

Infrastructuur
Plan en snede

Materialisatie en constructie

Standaard plan
Standaard snede
Details
Ruimtelijke karakteristieken

Speciale technieken

HVAC / Akoestiek

Omhuiling

Renovatie
Gevels

Kostenraming

Gedetailleerde meetstaat
Elementenraming
Samenvatting

Proces

Teampresentatie
Communicatie & Kostenbeheersing

Referentie projecten

Sergison Bates architects
Bureau Bouwtechniek voor Architectuur
Technum Stabiliteit en Technieken
Technum DbA-Consult

Inleiding

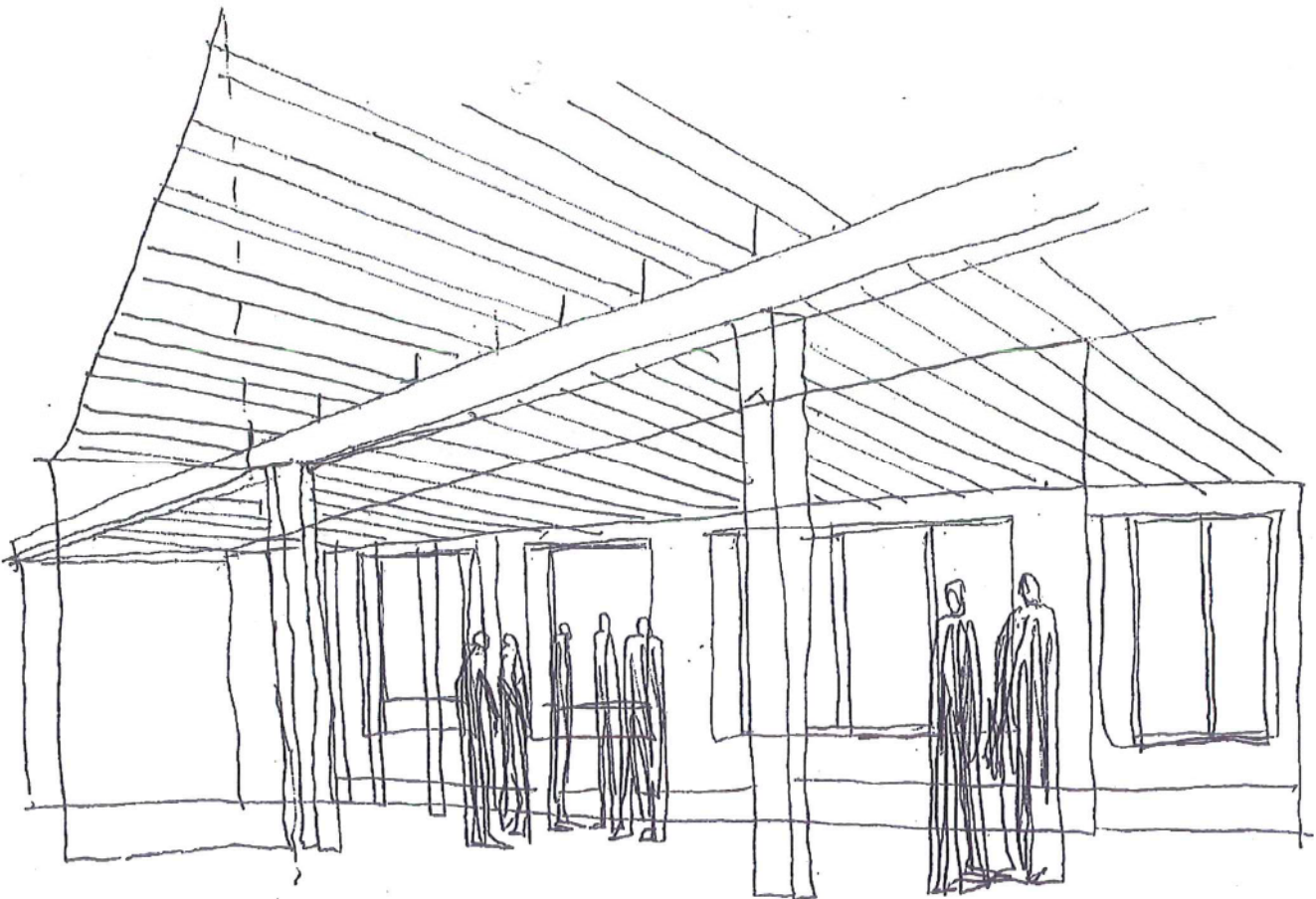
Het departement RITS van de Erasmushogeschool biedt een unieke opleiding aan door koppeling van de studiegebieden Audiovisuele Kunst en Dramatische Kunsten. Door het samenbrengen van conceptuele kunst en commerciële technieken rechtvaardigt ze haar positie tussen scholen zoals The Royal College of Art in Londen. Dit geeft haar een ambitieuze positie in het onderwijslandschap en een uiterst zichtbare plek in de hoofdstad.

Net zoals de kunstenaar op een subtiele manier nieuwe interpretaties van alledaagse condities kan uitdrukken en net zoals de techniker via wetenschap op zoek is naar technische perfectie, gebruikt dit voorstel datgene wat al bestaat (het gebouw) en zoekt het haar bestaande fysische en esthetische kwaliteiten te combineren met een doordachte technische uitrusting.

Dit voorstel volgt de richtlijnen van de tekeningen opgesteld voor het 'Stedenbouwkundig attest' maar stelt een aantal specifieke aanpassingen voor. Wij zijn er van overtuigd dat deze aanpassingen een aantal oplossingen bieden die de ervaring van het onderwijs in het gebouw versterken, het gebruik van ruimtes optimaliseren, de gevraagde technische diversiteit tussen ruimtes kunnen voorzien en de realisatie van het project binnen een redelijk budget toelaten.

Introduction

The unique educational offer of the RITS Department of the Erasmushogeschool, of combining Audio-visual teaching with Dramatic Art, places it among schools such as The Royal College of Art, London, in the way it combines conceptual art with commercial technique. This gives it a currency which justifies a high profile position within the education system and a highly visible place in the capital city. Just as the artist may work sensitively with the conditions 'as found', expressing everyday situations in a new and revitalised way and the technician will work to achieve technical excellence through science, this project utilizes what exists already (the building), transforming it and making the most of its physical and aesthetic qualities, and combines this with a technical performance, based on a thorough knowledge of relevant technique, making high performance spaces within a memorable setting. Our proposals follow the regulations of the 'Stedenbouwkundig Attest' but suggest a number of modifications to the existing drawings. We feel, these proposals will enhance the experience of occupying the school, optimize the use of space, provide for the technical diversity required from one space to another and realise the project within a reasonable budget.

As found Leonidas fabriek

interieur bestaande Leonidas-fabriek

Het interieur van het gebouw is ruw en industrieel. Zij hebben een verrassende kwaliteit die de school een uniek karakter kunnen geven als de ruimtes hun eenvoud en directheid blijven behouden. De ruime overspanningen en de grote glaspartijen bieden een aanpasbare structuur die kan werken als een soort ladenkast, een huls voor nieuwe activiteiten en ruimtes.

Existing building
The interiors of the building are raw and industrial. They have a suprising quality which we feel could give the school a unique character if the spaces are able to retain the simplicity and directness experienced as 'shell spaces'. Large spans and extensive glazing provide adaptable spaces.

zicht Papenvest

zicht interieur bouwblok

Het gebouw draagt stedenboukundig bij aan een zeer denses stedelijk blok in het hart van de stad. Deze voormalige pralinefabriek heeft een robuuste identiteit en een duurzame aanwezigheid in de stedelijke context. De nabijheid van het hoofdgebouw en de intensiteit van haar activiteiten biedt een unieke kans om in tegenstelling tot meer traditionele onderwijsinstellingen, de school een open karakter en publiek aanwezigheid te geven.

Existing building

Urbanistically, the building contributes to a dense urban block, in the heart of the city. The former Leonidas chocolate factory has a robust identity and an enduring presence within this urban context. The intensity and proximity of this situation has the potential for giving the school an open and public character, unusual in more traditional educational establishments.

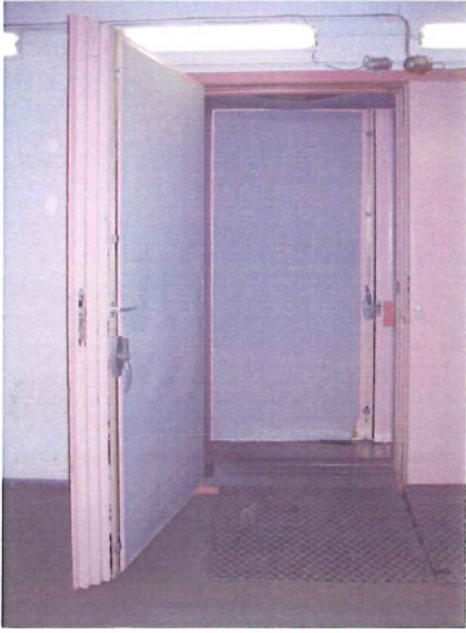
As found

RITS werkplekken

Inspectie van het bestaande RITS-gebouw ontwaart een gesloten omgeving waarin de behoefte voor een hoog-technologische en beveiligde omgeving resulteert in een labyrint van naar binnen gerichte 'zwarte dozen'. Er zijn weinig mogelijkheden om in gemeenschappelijke ruimtes studenten elkaar te laten ontmoeten om ideeën en informatie te delen, wat een vitaal ingrediënt is voor creatief werk.

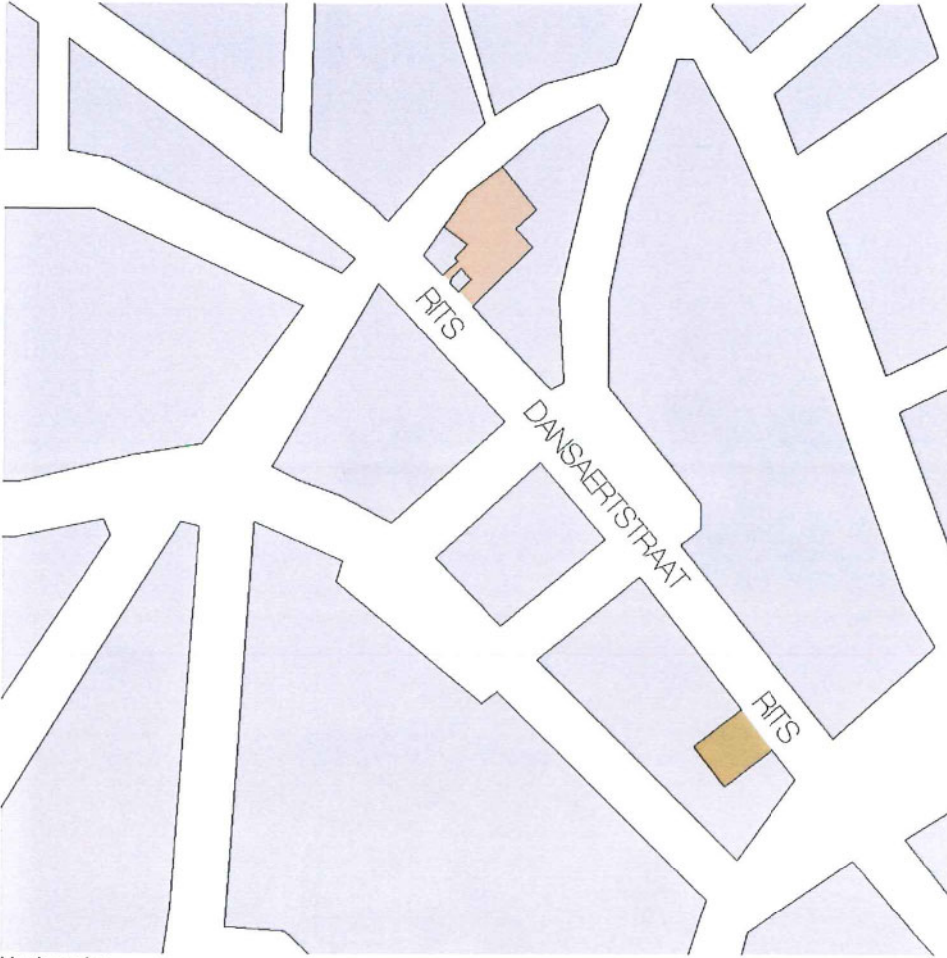
RITS workspace

Inspection of the existing RITS building reveals a closed environment where the need for a highly serviced and protected environment results in a labyrinth of inward looking 'black box' spaces. There is little evidence of shared spaces being used to bring students together, to share ideas and information - a vital ingredient to creative work.

Stedelijke strategie

Nieuwe ingang

Liggingsplan

Het nieuwe RITS gebouw krijgt een duidelijke aanwezigheid in de Dansaertstraat door een dubbelhoge vitrine-ingang. Deze ingreep biedt een gepaste bijdrage aan de atmosfeer van de drukke winkelstraat en komt tegemoet aan de ambities van de school om zich te engageren met het publieke domein. De schaal en detailering (met neon-licht) van de vitrine maakt het nieuwe gebouw zichtbaar vanaf het hoofdgebouw.

New entrance
The new RITS building is given a bold presence on Dansaertstraat by a double height 'shopfront' entrance. This is an appropriate way to add to the busy shopping street atmosphere and reveals the ambitions of the school to engage the public realm. The scale and detail (with neon signage) of this shopfront make it visible from the existing RITS building.

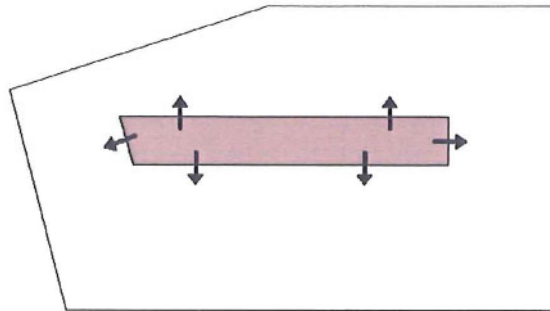
Dansaertstraat

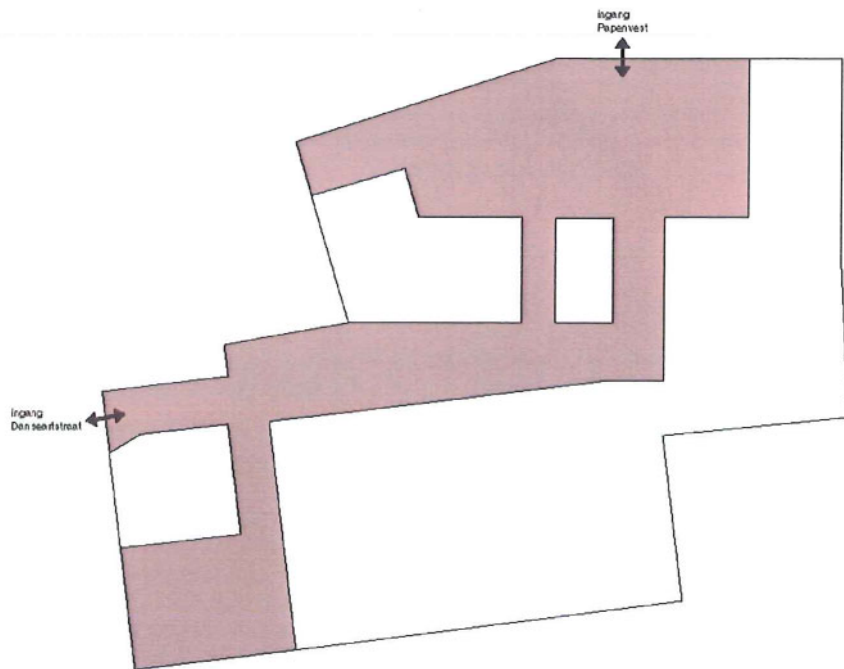
nieuwe vitrine definieert ingang RITS

Ge-Bouwen concept

Gemeenschappelijke ruimtes

interne straat verdieping

interne straat begane grond

De circulatieruimte in het gebouw wordt is geconcipieerd als een plek voor ontmoeting en verrassing. De gemeenschappelijke ruimte op de begane grond verbindt zoals een interne straat de Dansaertstraat met de Papenvest. De ruime centrale routes op de bovenliggende niveau's zijn meer dan alleen ruimtes om te circuleren. Ze zijn ruimtes om te occuperen. Het project is geïnspireerd door gebouwen zoals Palais de Tokyo, Centre for Contemporary Creation in Parijs waar ruimtes worden behandeld als grote stedelijke pleinen die een variatie aan activiteiten in zich kunnen opnemen.

Shared spaces

We envisage the circulation spaces in the building as gathering and meeting places. Like a city street, the ground floor passage, connecting Dansaertstraat and Papenvest and the wide central routes on the upper floors, are more than places merely to circulate, but places to occupy. We are inspired by buildings like the Palais de Tokyo, Centre for Contemporary Creation in Paris where spaces, offering many uses, are treated like a vast town square.

Palais de Tokyo, Paris

Palais de Tokyo, Paris

Ge-Bouwen concept

Installatie

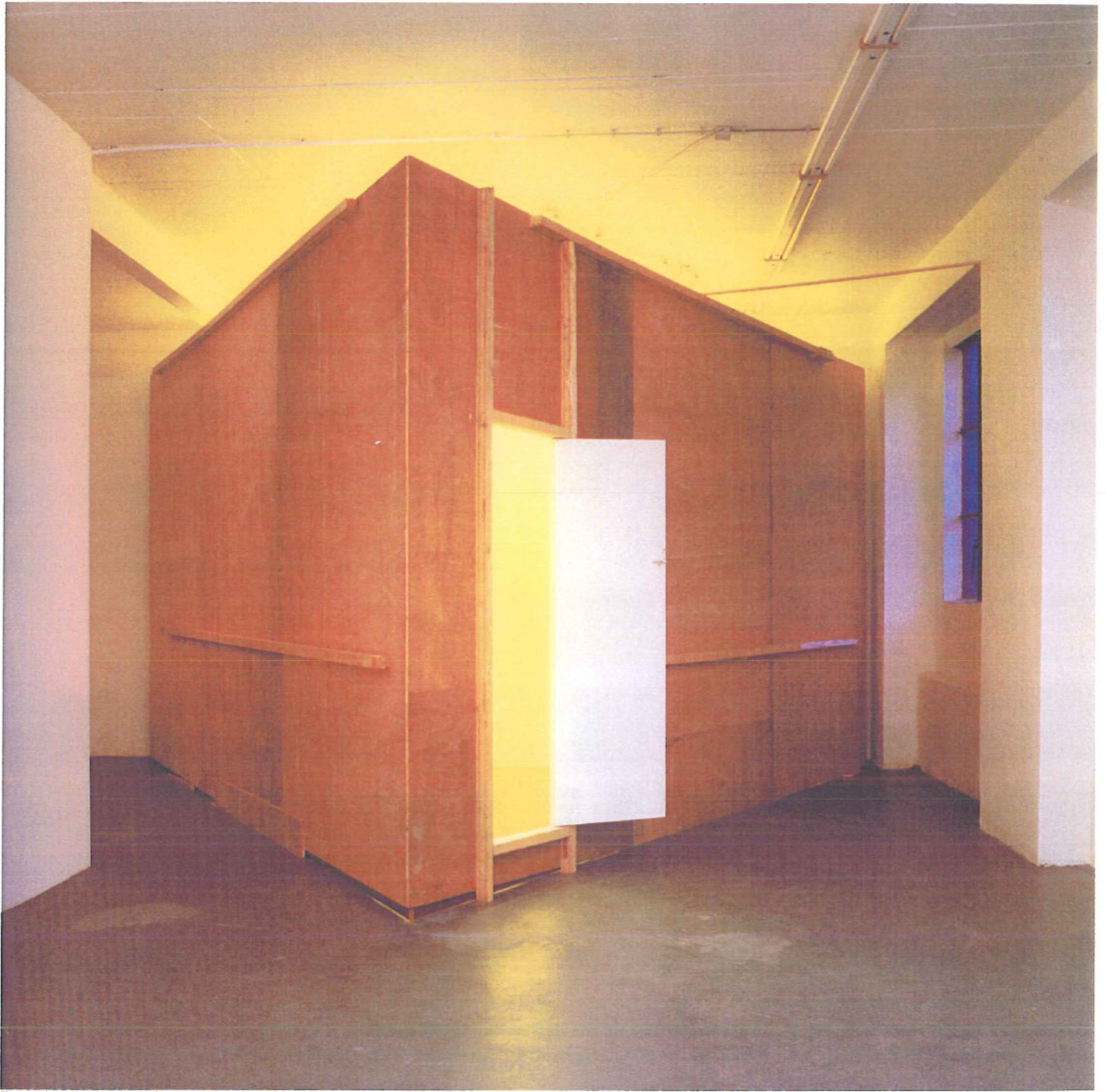
Bruce Nauman 'Double Steel Cage Piece', 1974

In de ruwe ruimtes van het bestaande gebouw worden een serie 'lichte' interventies voorgesteld. Net zoals een installatie worden er technisch uitgeruste omgevingen toegevoegd in de vorm van onafhankelijke dozen. Deze dozen hebben een verschillende technische uitrusting, transparantie en materialiteit afhankelijk van hun specifieke eisen en behoeftes. Zij hebben een onafhankelijke structuur en kunnen akoestisch van elkaar gescheiden worden. Sommige functioneren ze als een vitrinekast door een open relatie met de circulatieruimte (kantoren, vergaderruimtes, stockeerruimtes). Andere bieden een unieke omgeving voor geïsoleerde activiteiten (studio's, opname cellen, klaslokalen, visie).

Installation

We propose a series of 'light' interventions within the bare spaces of the existing building. Like an installation, highly serviced enclosures are added as independent and interconnected boxes. These vary in technical performance, transparency and materiality. They have their own structure and may be acoustically isolated from each other. Sometimes they function as a display with an open connection to the circulation space (kitchen, store, meeting room) and other times they provide a venue for an isolated activity (sound recording, teaching, editing).

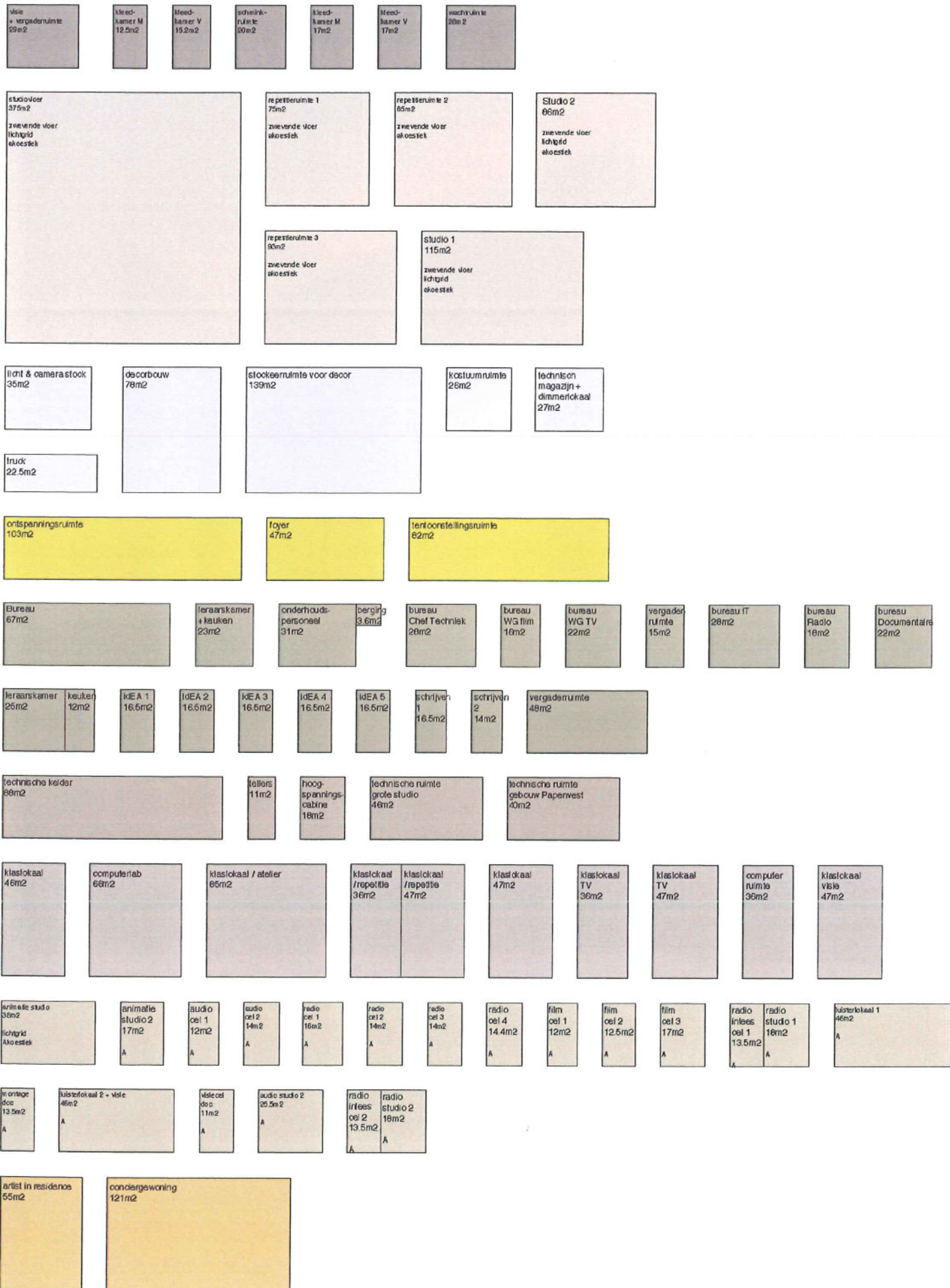

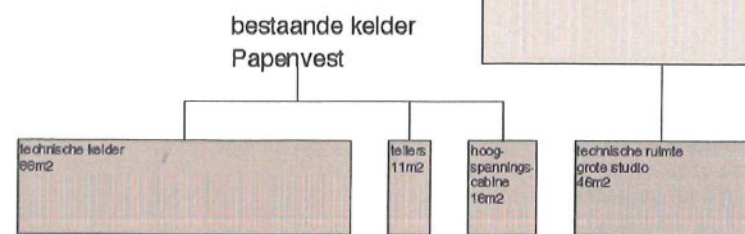
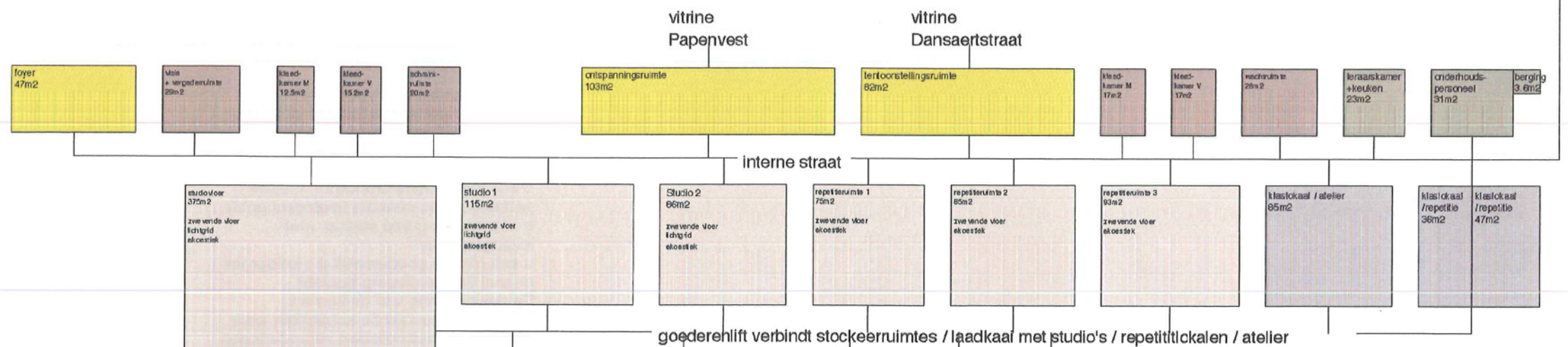
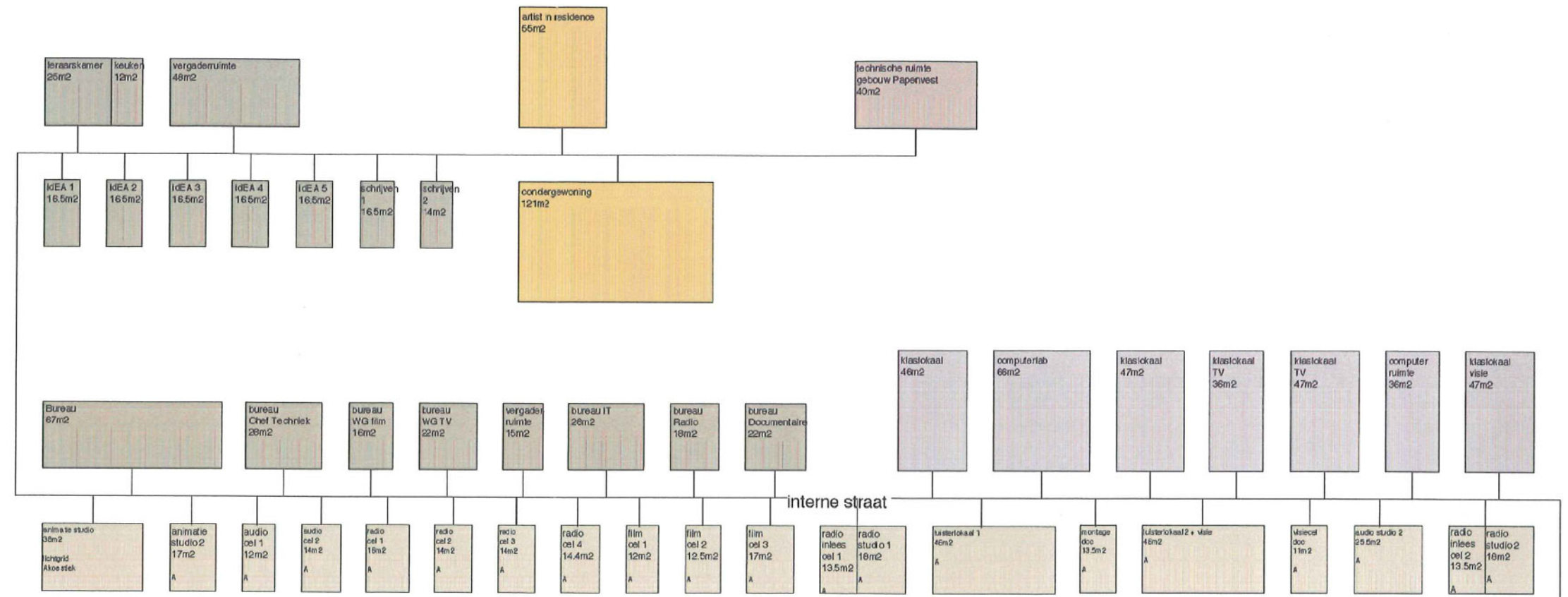

Bruce Nauman 'Yellow Room (Triangular)', 1973

Programma van eisen

Organisatie van ruimtes

goederenlift verbindt stockeerruimtes / laadkaai met studio's / repetitieruimten / atelier

Het 'Stedenbouwkundig Attest' duidt op de complexiteit van het programma en de behoefte om hierin duidelijke functionele relaties tussen ruimtes te ontwikkelen. De concepten geformuleerd in 'Gemeenschappelijke ruimte' en 'Installatie' worden ondersteund door een programma-onderzoek naar de specifieke relaties en de specifieke technische eisen en randvoorwaarden die elke ruimte heeft en dus ook bepaalt.

Organisation of uses
The 'Stedenbouwkundig Attest' indicates the complexity of the programme and the need for a clear and functional relationship between spaces. We have carefully studied the specific relationship one space must have to another and the variety of specification requirements and integrated this with our concepts of 'shared space' and 'installation'.

Ruimtelijke planning

Infrastructuur

De bestaande infrastructuur van het gebouw wordt aangepast tot vier kern-elementen. Deze kernen bieden:

- o een nieuwe brandtrap met leidingschacht
- o een aangepaste brandtrap, nieuwe personenlift en centrale leidingschacht.
- o een nieuwe groep sanitair met leidingschacht
- o een nieuwe goederenlift die kelder tot en met 2de verdieping bedient

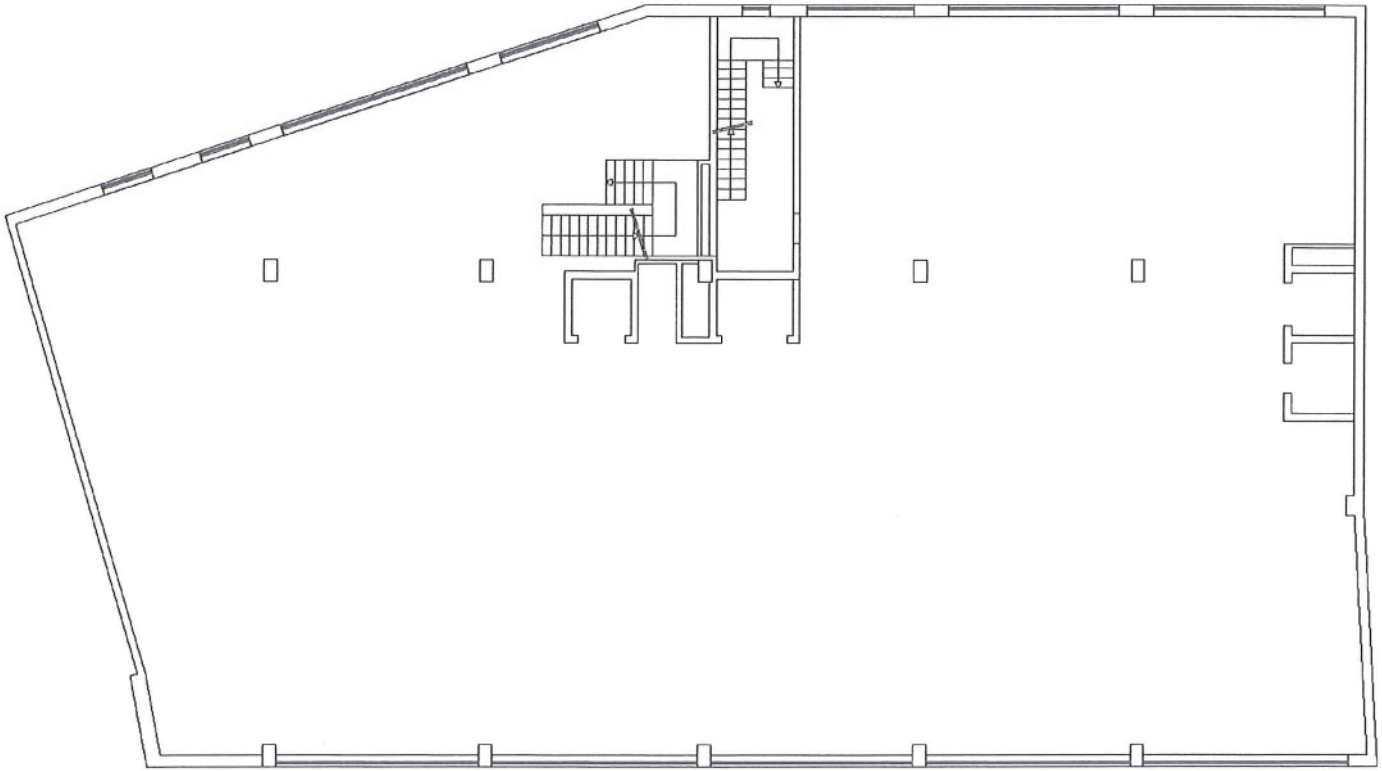
De positionering van de kernen hergebruikt bestaande schachten waar mogelijk en minimaliseert veranderingen aan de bestaande structuur. Deze nieuwe structuur maakt een variatie aan indelingen mogelijk op elke verdieping

Infrastructure

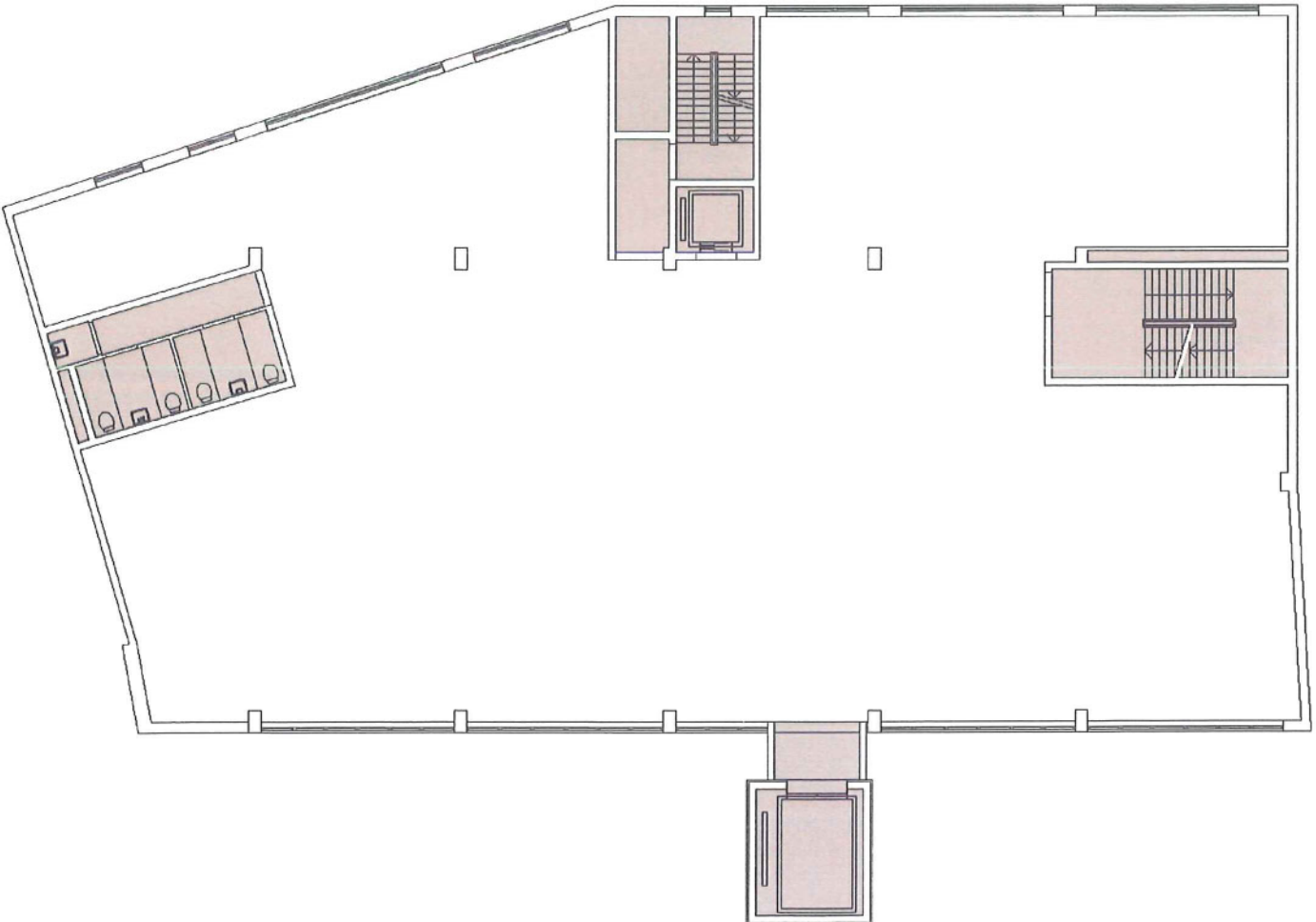
We propose that four core elements are added to the building. The cores provide:

- a new escape stair with service riser
- a reconfigured escape stair, new passenger lift and central service riser
- a new toilet core with service riser
- an externally located goods lift serving basement to second floor.

The placement of these core elements utilises existing shafts where possible, minimises modification to the existing structure and provides for a variety of floor layouts at each level.

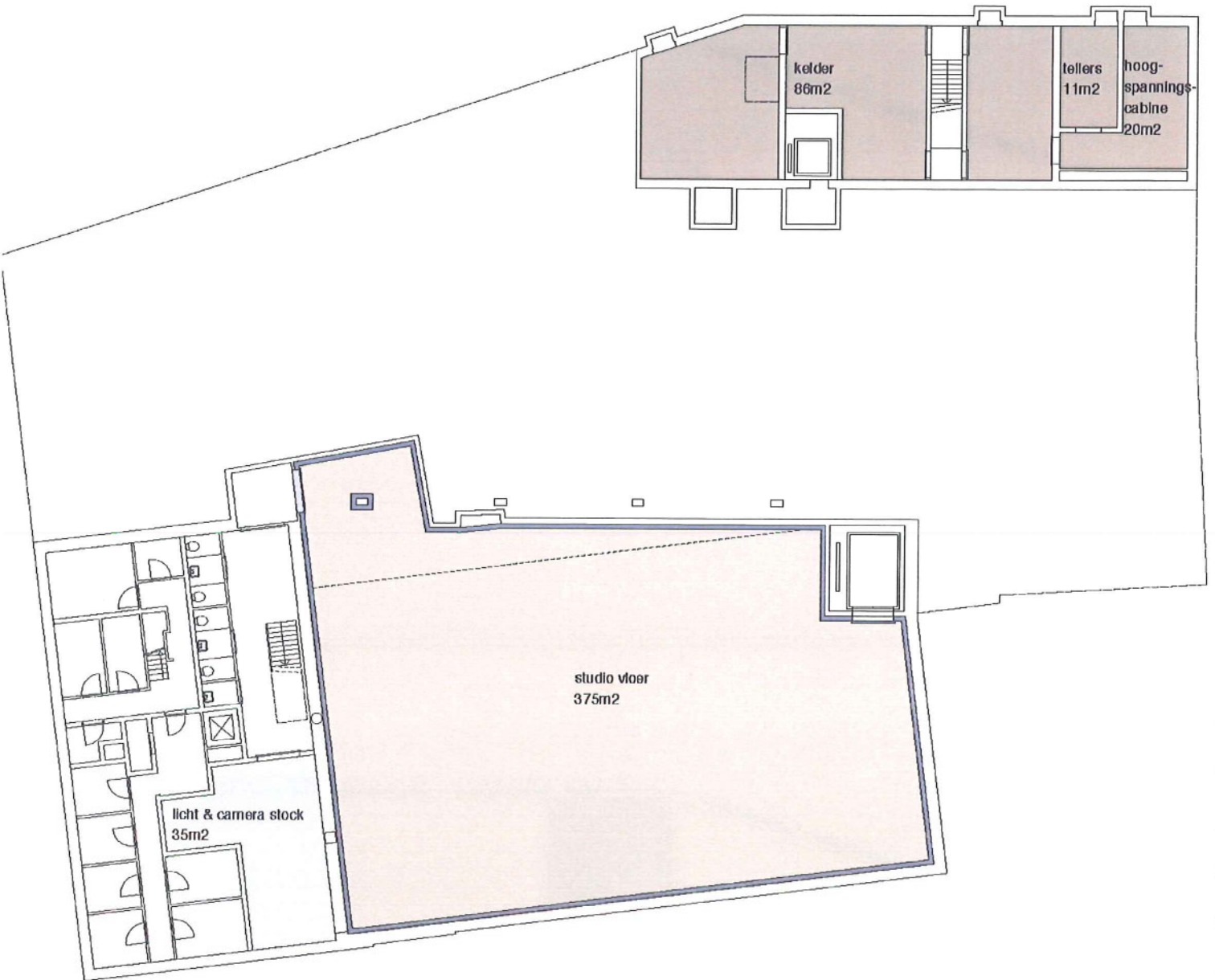
Bestaande structuur

Nieuwe structuur

Ruimtelijke Planning

Plan en snede

Kelder verdieping

De volgende plattegronden en doorsnedes illustreren een voorstel voor de ruimtelijke planning van het gebouw. Kleurcodes identificeren de verschillende gebuiken en kunnen gelezen worden in relatie met de organisatie-diagrammen. De grijze grenzen definieren elke ruimte en duiden op de constructie en akoestische zone van elke doos.

Space planning

The following plans and section illustrate our proposed arrangement of spaces. Colour coding identifies the different uses and may be read in conjunction with 'organisation of uses' diagrams. Grey borders define each room and indicate the construction and acoustic zone of each enclosure.

ingang
Papervest

ontspanningsruimte
103m²

onderhouds-
personeel
31m²
berging
3.6m²

decorbouw
78m²

kostuum-
ruimte
26m²

stockeerruimte voor decor
139m²

receptie

interne straat

ingang
Dansaertstraat

vide studio

tentoonstellingsruimte
82m²

computerlab
66m²

repertitelokaal
85m²

repertitelokaal
75m²

klaslokaal
45m²

leraars-
kamer
+ keuken
23m²

repertitelokaal
93m²

technische ruimte
grote studio
46m²

Gelijkvloers

schmink-
ruimte
20m²

kleedkamer
M
12.5m²

kleedkamer
V
15.2m²

foyer
47m²

visie
+ vergader
29m²

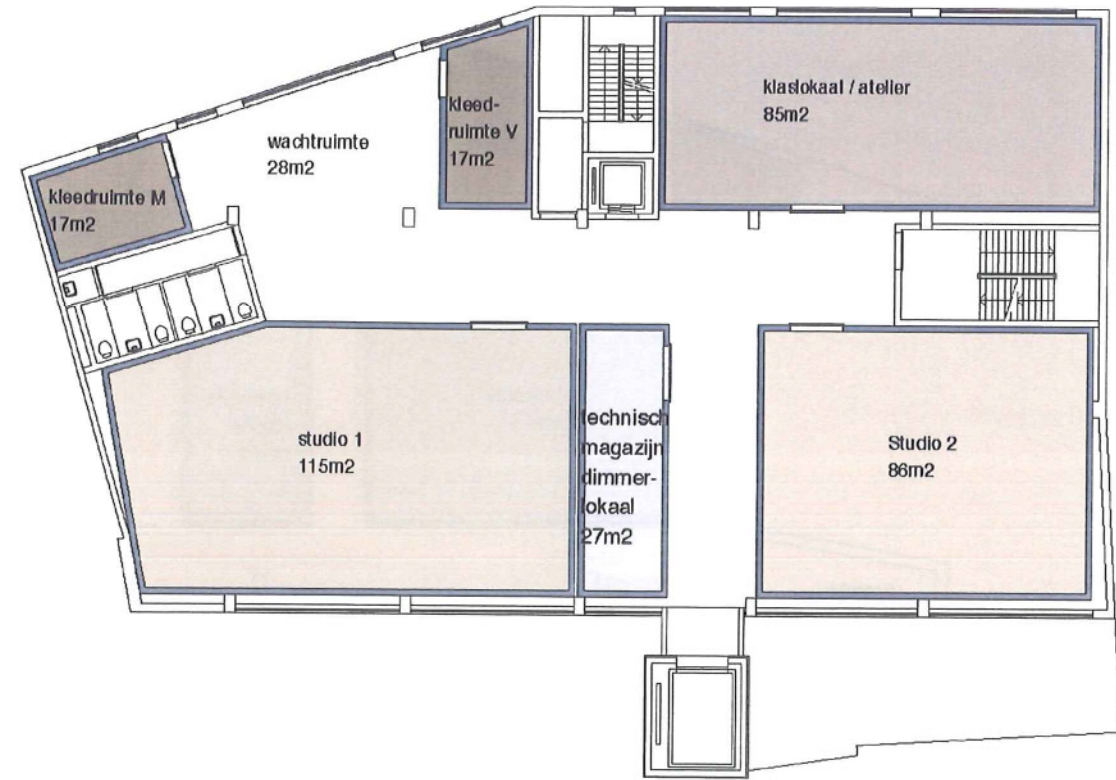
dak grote studio

1ste Verdieping

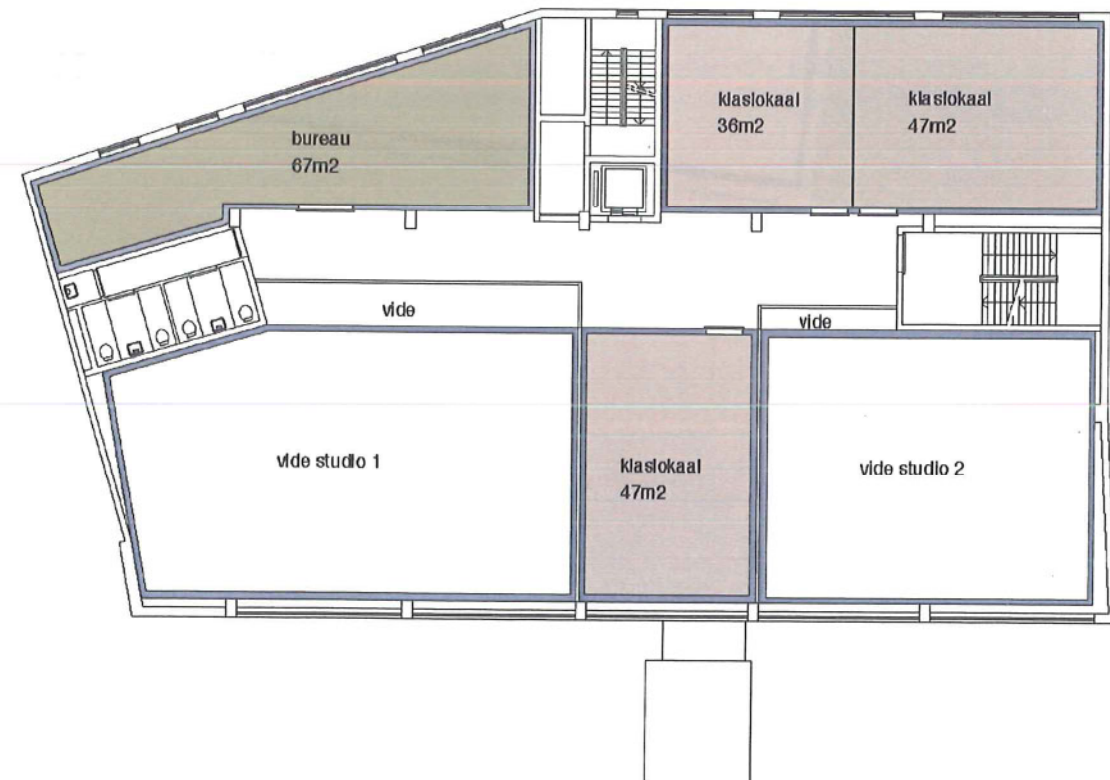
Schaal 1:250

Ruimtelijke planning

Plan en snede

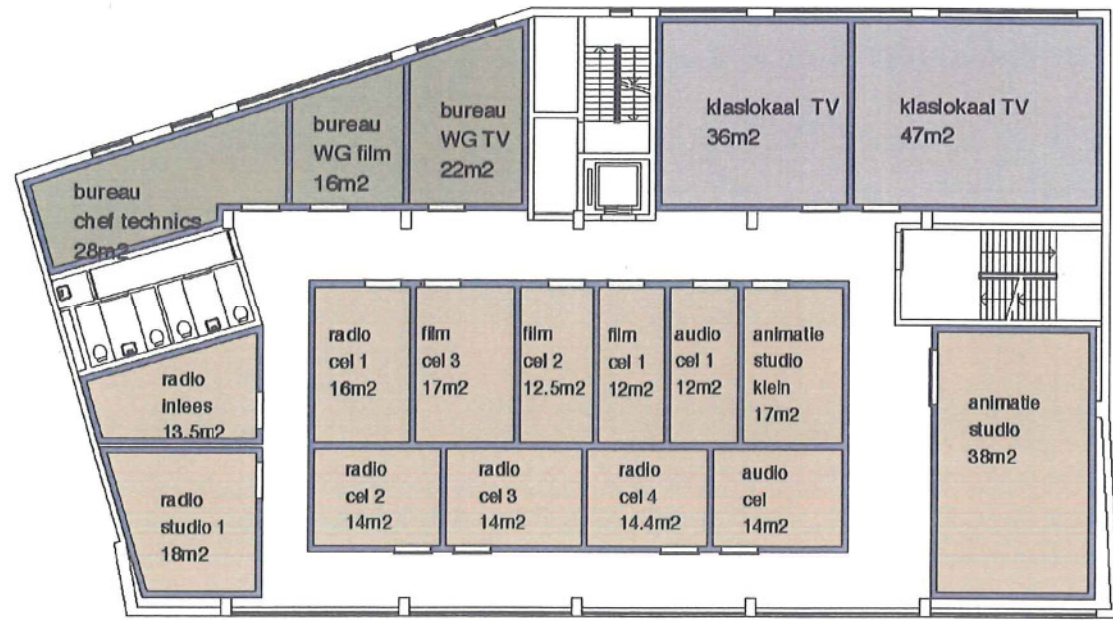

2de Verdieping

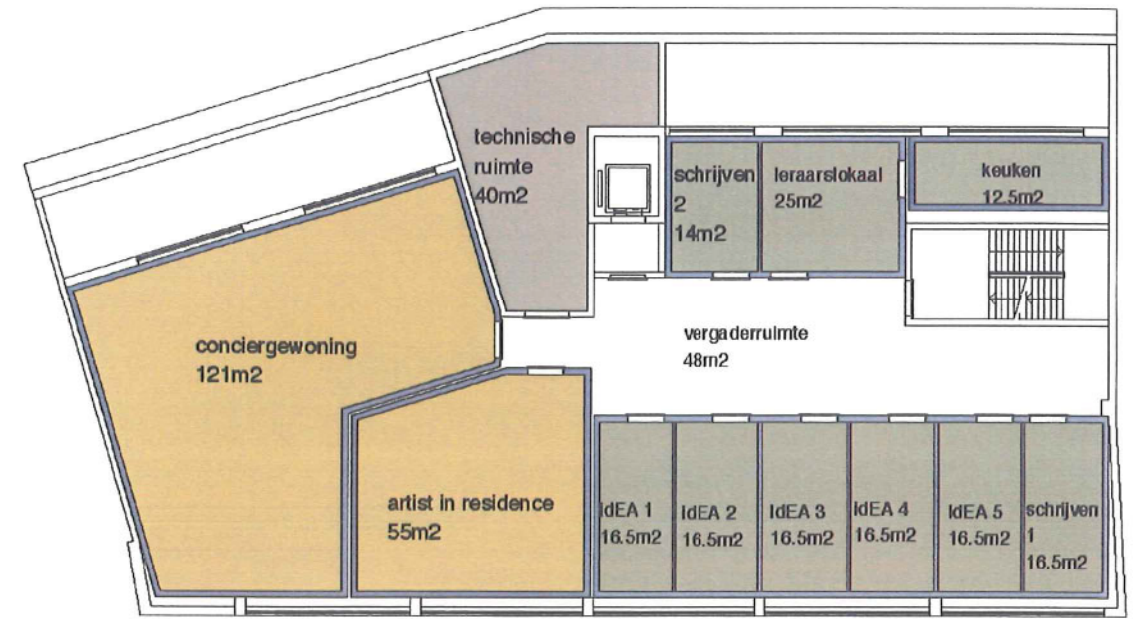

3de Verdieping

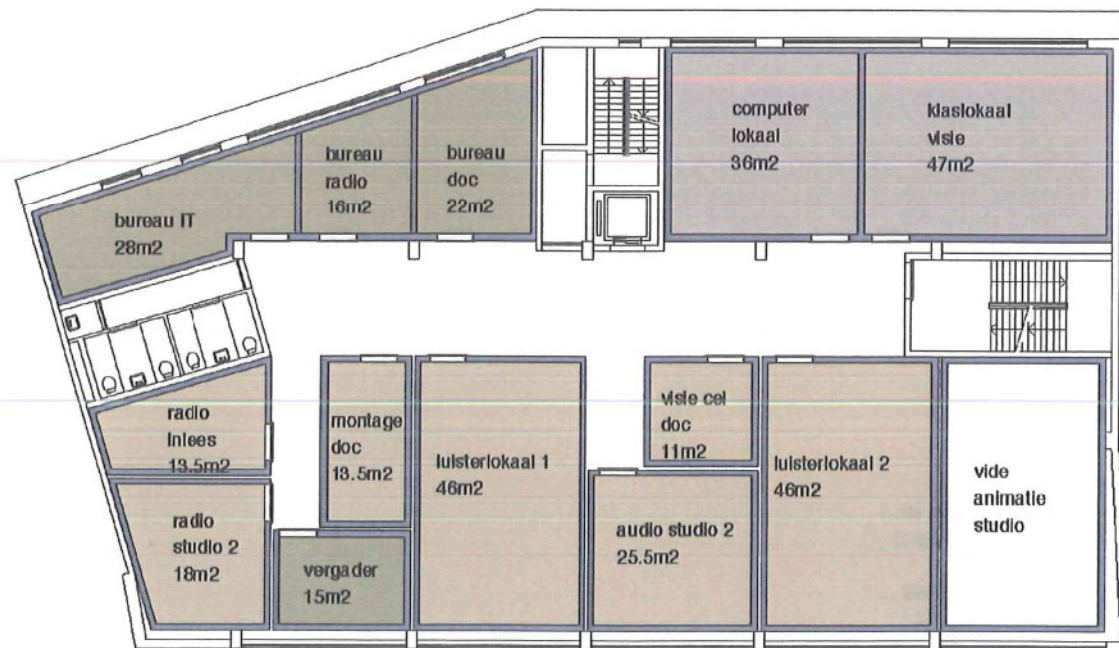

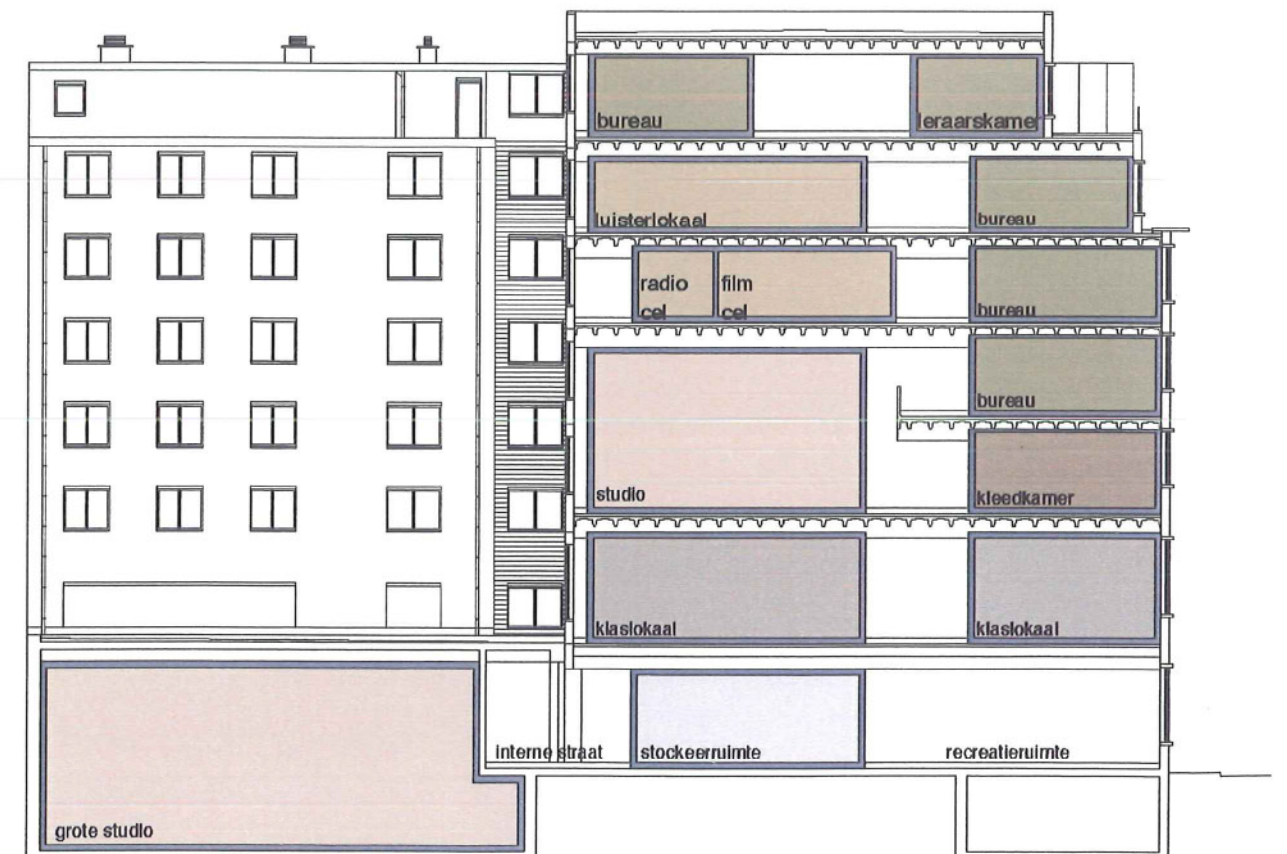
4de Verdieping

5de Verdieping

5de Verdieping

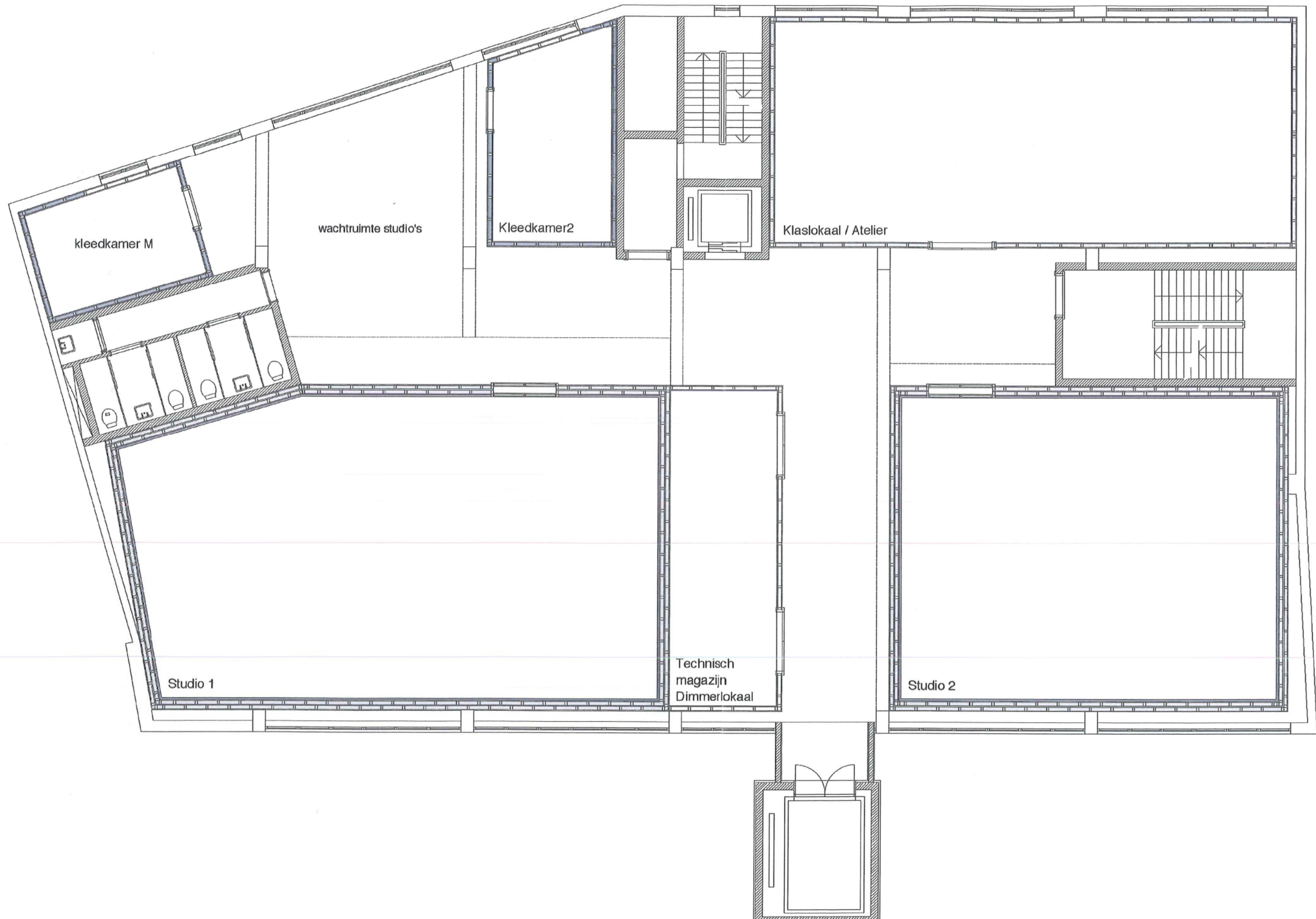
Dorsnede AA

Materialisatie en constructie

Standaard plan

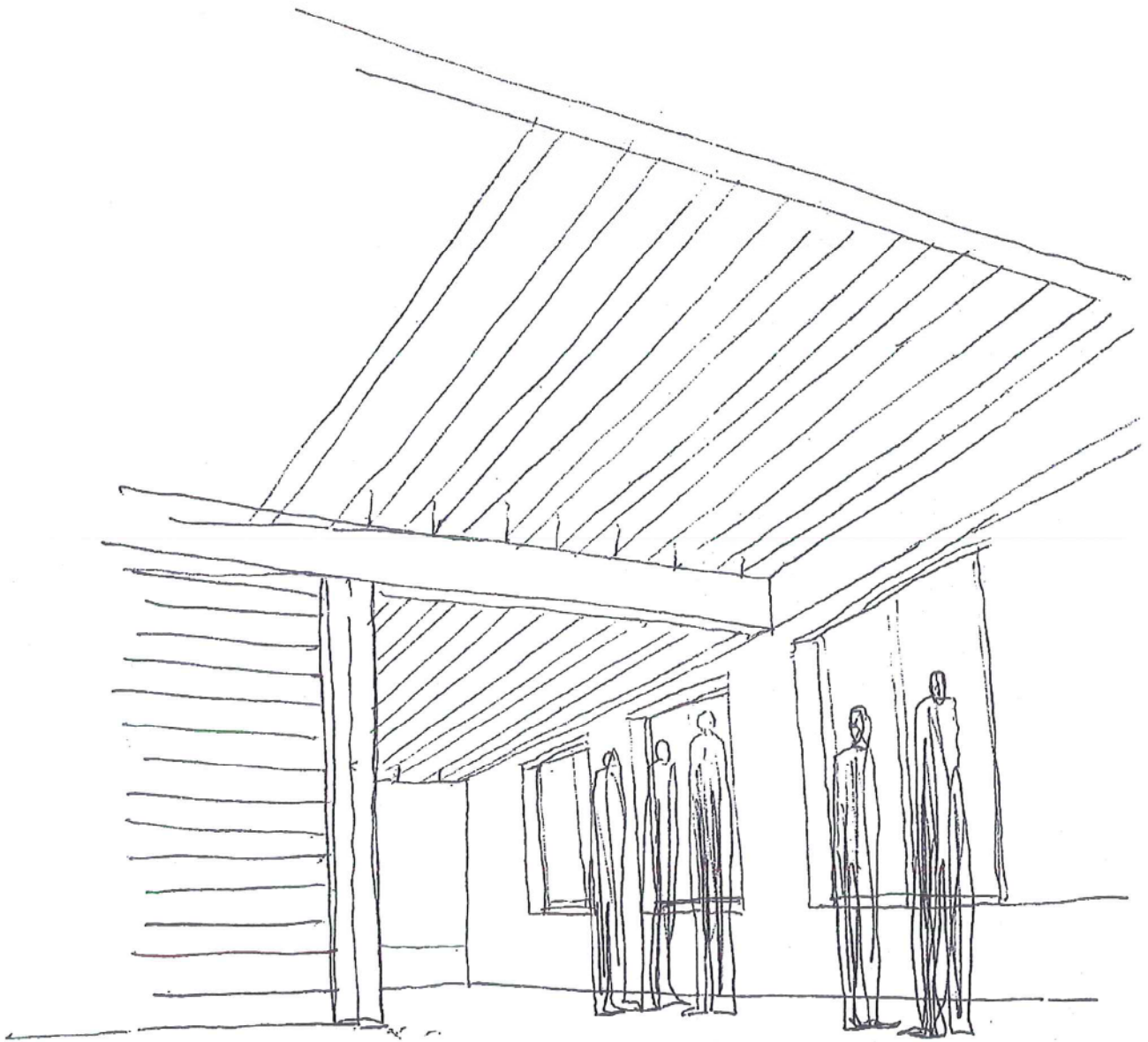
De plattegrond toont de strategie om geconditioneerde 'dozen' in de ruimte te plaatsen. Deze dozen zijn gepositioneerd in clusters rond de ruime circulatieruimten hebben een duidelijke relatie met de kernen. Elke 'doos' heeft een onafhankelijke constructie die los staat van de bestaande structuur.

typical floor plan
The typical floor plan shows our intention of adding room 'boxes' into the space. They are distributed like clusters around the wide circulation spaces and have clear links to the core elements. They are structurally independent of the existing structure and from each other.

Materialisatie en constructie

Ruimtelijke karakteristieken

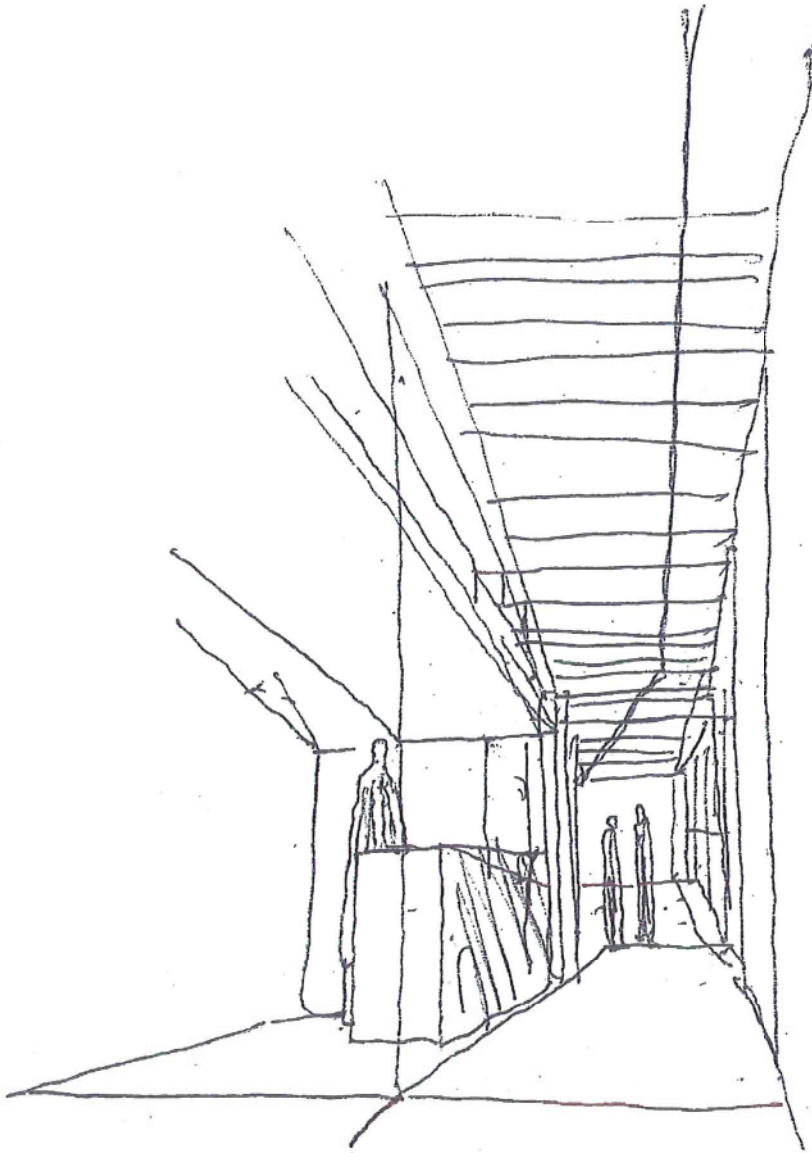

schets circulatie ruimte

Dit voorstel toont een eenvoudige 'lichte' oplossing. Eerder zoals een installatie, geïnspireerd door de uitzonderlijke kwaliteiten van de industriële ruimtes en de vraag naar optimalisatie en functionaliteit. Wij zoeken te gebruiken wat bestaat en dit te transformeren in iets dat het meeste maakte van de fysieke en esthetische kwaliteiten van het bestaande gebouw.

Spatial qualities

Our proposals show a simple 'light' response, rather like an installation: one inspired by the extraordinary qualities of the industrial spaces and a need for expediency and functionality. We aim to utilize what exists, to transform it and make the most of the building's physical and aesthetic qualities.

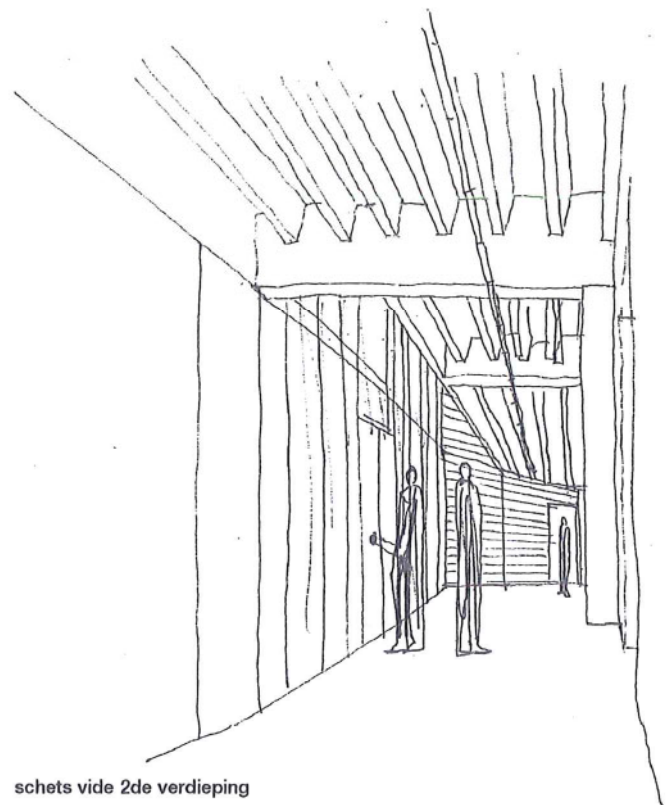

schets interne straat begane grond

Ruime circulatieruimtes bieden de mogelijkheid om spontane alledaagse evenementen te genereren. De bestaande geprofileerde betonnen plafonds zijn zichtbaar gelaten. Een continue neon-verlichtingslijn wikkelt zich door deze ruimtes. De houten afwerking van de dozen biedt een rijke tectoniek die verder bouwt op de aanwezige ruwheid van de betonnen structuur. Bij sommige dozen wordt deze afwerking vervangen door glas of staalraadnet om zo de activiteiten in de doos bloot te leggen als een vitrinekast.

Spatial qualities

Wide circulation spaces (3.8m wide on upper floors) create the opportunity for spontaneous events to take place on a daily basis. The existing profiled concrete ceilings are exposed to view in these areas with a continuous neon lighting tube winding through the space. The wooden wall surface of the room 'boxes' complements the provides a rich material tectonic. In some places the wall cladding is removed or replaced with glass or mesh, revealing the insides of the room 'boxes'.

schets vide 2de verdieping

Omhulling Renovatie

De bestaande gevel van het gebouw wordt zo veel mogelijk bewaard waar mogelijk. De installatie van de technische dozen in het gebouw werkt onafhankelijk van de gevel waardoor de mogelijkheid ontstaat om de externe interventies te beperken en de bestaande industriële kwaliteiten van het gebouw te bewaren. Het baksteenparament wordt opgekuist en de bestaande ramen worden herstelt. De secundaire beglazing van de dozen maken het behoud van de bestaande raamkozijnen mogelijk terwijl toch de nodige akoestische vereisten en isolatiewaarden worden behaald.

Refurbishment

We propose that the existing building envelope is retained as much as possible. The installation of high performance enclosures from the inside, independent from the facade of the existing building, provide the opportunity to retain the industrial qualities of the existing building and to minimise intervention on the outside. The brickwork facade is cleaned and the existing windows are reglazed and made good. Secondary glazing within the inner enclosures allow us to retain the existing metal framed window sight lines while still achieve the performance necessary.

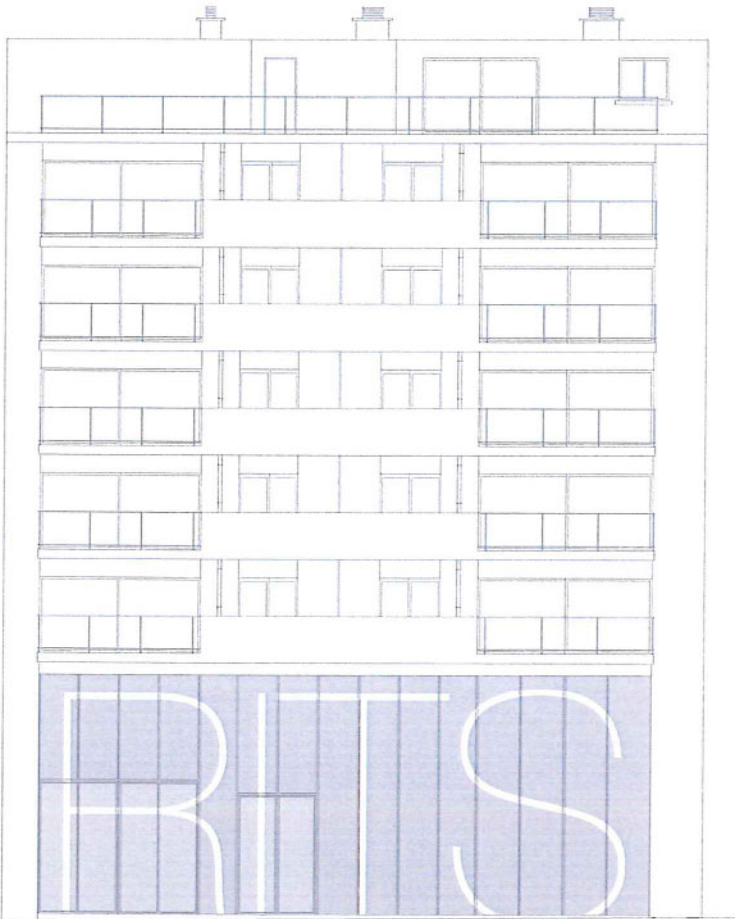

bestaande gevel

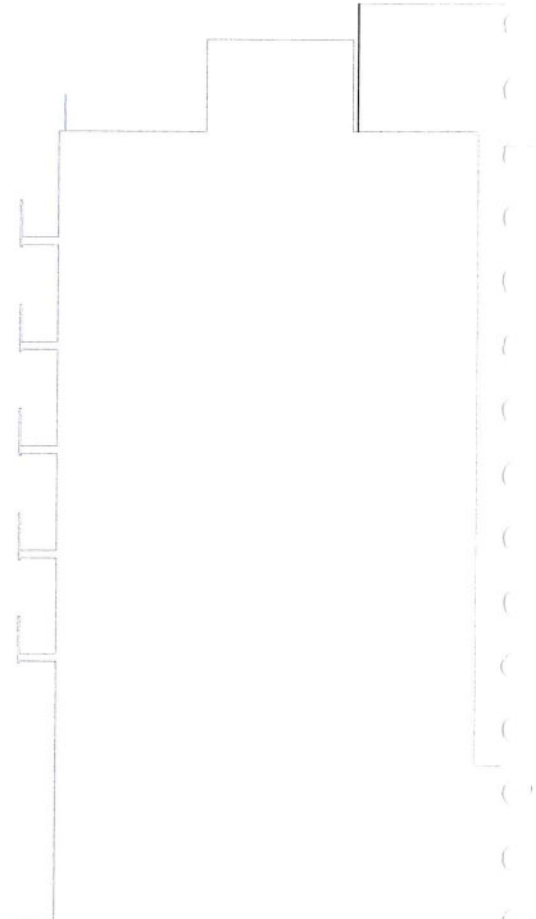

gerenoveerde gevel

Omhuiling Gevels

Voorgevel Dansaertstraat

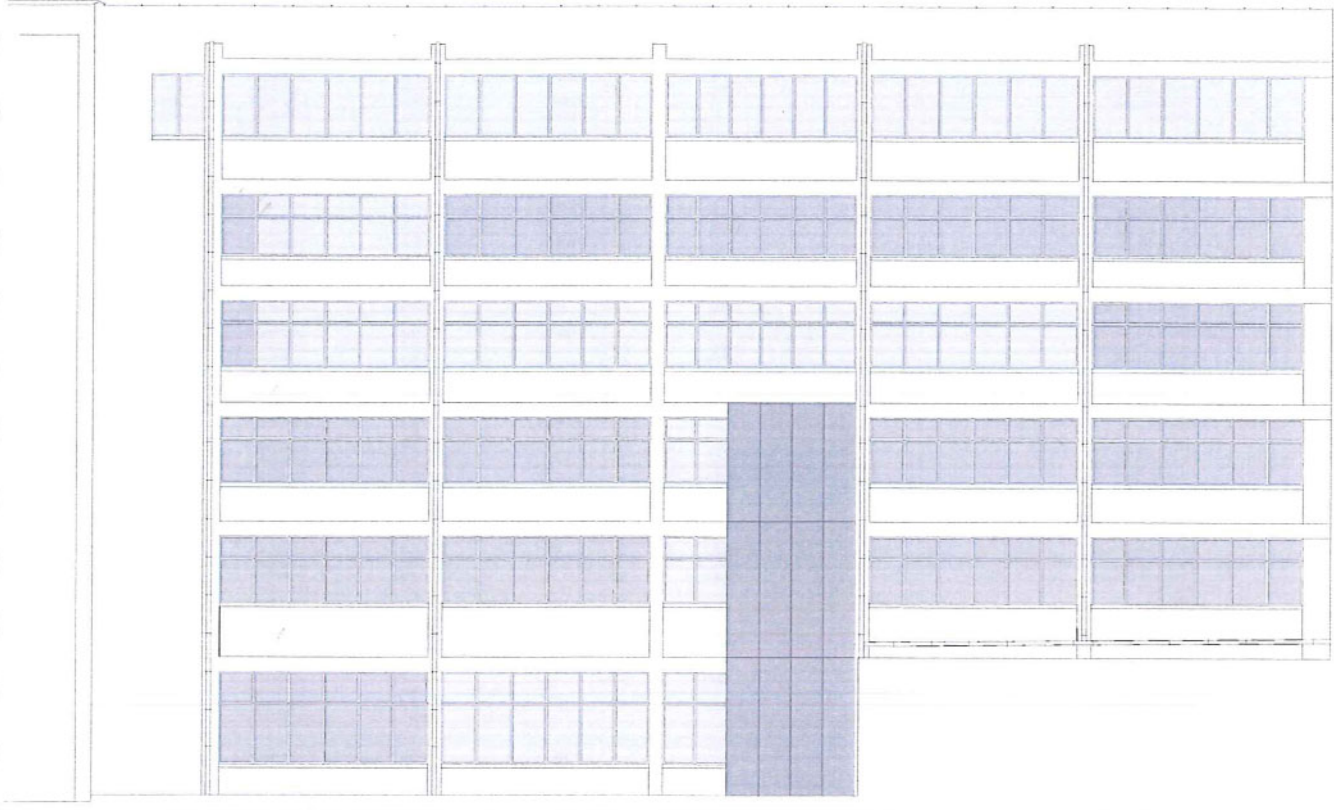

Achtergevel Papenvest

De situering van de Hogeschool aan deze rand van Kortrijk heeft een sterke aantrekkingskracht aan dit gebied dat gekenmerkt is door residenties en lichte nijverheid. De school is een belangrijke sateliet in dit suburbaan weefsel van gebouwen en infrastructuur. Een kenmerkende relatie van de gebouwen met het landschap biedt een aantrekkelijk en open karakter aan het gebied.

De grootste interventies aan de gevel zijn de nieuwe vitrines aan de Dansaertstraat en Papenvest om het gebouw naar de straat toe te openen. Andere elementen die worden toegevoegd aan de gevel zijn de goederenlift in de binnenkoer en een technische ruimte op de 6de verdieping.

Vorgevel Papenvest